

Pelastuslaitoksen johtokunta 10.11.2021 § 39

§ 39

Hyvä hallintotapa ja päätöksentekoprosessi sekä arvostava vuorovaikutus ja häirintätapausten käsitteleminen luottamustoimielimissä -ohje

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Pelastusjohtaja Ihamäki Veli-Pekka

Johtokunta

merkitsee tiedoksi esityksen hyvästä hallintotavasta ja päätöksentekoprosessista sekä ohjeen arvostavasta vuorovaikutuksesta ja häirintätapausten käsittelemisestä luottamustoimielimissä (ARVOKAS-ohje)

Käsittely

Päätös

Pelastuslaitoksen johtokunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoon kaupunginhallitus on 7.11.2016 hyväksynyt Hyvä hallintotapa -suosituksen Espoon kaupungin päätöksentekoprosessissa ja kokousmenettelyssä noudatettavista periaatteista.

Pelastuslaitoksen johtokunta on tehnyt seuraavat edelleen voimassaolevat päätöksentekoon liittyvät päätökset:

Rajaukset johtokunnan otto-oikeusharkintaan

Espoon kaupungin hallintosäännön II osan 13 §:n nojalla asian ottamisesta pelastuslaitoksen johtokunnan käsittelyyn päättää johtokunta, sen puheenjohtaja, liiketoimintajohtaja tai pelastusjohtaja. Hallintosäännön II osan 14 §:n mukaan johtokunnan alaisen viranomaisen on ilmoitettava johtokunnalle tehdyistä päätöksistä lukuun ottamatta niitä asioita tai asiaryhmiä, joista johtokunta on erikseen päättänyt, ettei sille tarvitse ilmoittaa otto-oikeuden käyttämistä varten.

Pelastuslaitoksen johtokunta on voimassa olevalla päätöksellään 6.3.2013 § 5 päättänyt rajata kaupungin hallintosäännön II osan 14 §:n tarkoittamaan otto-oikeusharkintaan liittyvän ilmoitusmenettelyn ulkopuolelle seuraavat asiaryhmät:

- päätökset, joita ei tehdä viranhaltijan päätöksinä päätöspöytäkirjaan

- hankintapäätökset, joissa hankinnan ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähemmän kuin 30 000 euroa

- päätökset, joissa päätetään alle vuoden pituisista viranhaltijoiden sijaisuuksista tai alle vuoden pituisista avoimen viran määräaikaisista hoitajista.

Ilmoitusmenettelyn ulkopuolella rajatut päätökset ovat pienhankintapäätöksiä sekä päätöksiä, joissa päätetään lyhyistä viranhaltijoiden sijaisuuksista tai avoimen viran määräaikaisista hoitajista. Kyseiset päätökset ovat taloudelliselta merkitykseltään vähäisimpiä tai työnjohdollisia ja lukumääräisesti niitä on paljon.

Ohje arvostavasta vuorovaikutuksesta ja häirintätapausten käsittelemisestä luottamustoielimissä (ARVOKAS-ohje)

Reilu meininki työssä ja elämän muilla alueilla -suunnitelma edellyttää Espoo-tarinan mukaisesti arvostavaa ja kunnioittavaa kohtaamista niin luottamushenkilö- kuin kaupungin muissa toiminnoissa.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta valmisteli valtuuston neuvottelukunnan toimeksiannon mukaisesti Arvostava vuorovaikutus ja luottamushenkilöiden häirintätapausten käsitteleminen luottamustoielimissä -ohjeen, joka hyväksyttiin 7.5.2018 kaupunginhallituksessa. Ohjetta on sovellettu 2018–2021 luottamushenkilötyöskentelyssä. Saadun palautteen perusteella tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta päivitti ohjetta keväällä 2021. Espoon arvot ja toimintaperiaatteet ovat ohjanneet toimintatavan päivitystä. Käsiteltävänä olevan toimintatavan luonnosversio oli kommentoitavana prosessin eri vaiheissa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnassa ja valtuutetuilla. Saatu palaute ja kehitysehdotukset huomioitiin työryhmän työskentelyssä. Keskeisimpiä muutoksia olivat tekstin sujuvoittaminen, konkreettiset esimerkit, joiden toivotaan tukevan puuttumista epäasialliseen käyttäytymiseen ja häirintään, seurantajakson muuttaminen, kuntalain 85 ja 86§:n lisääminen sekä nimen päivittäminen ARVOKAS-toimintatavaksi.

Työryhmä kartoitti toimeksiantoon liittyvän teeman nykytilaa 2018 Suomessa ja kansainvälisesti eri lähteitä hyödyntäen mm. Tutkimus kuntapäätäjien kokemuksista häirinnästä ja uhkailusta (Åbo Akademi), Kuntaliiton edustajaa haastatteleamalla sekä keräämällä sähköpostitse tietoja eurooppalaisista maista. Johtopäätöksenä oli, että luottamushenkilöiden kokemaan häirintää on ja siihen on vaikea puuttua. Mikäli ohjeita luottamushenkilöille oli, ne olivat Code of Conduct-muodossa tai tavoitelauseina. Luottamushenkilöt kokevat uhkaa ja häirintää myös vuonna 2021 yhä enenevässä määrin. Aihe on mitä ajankohtaisin demokraattisen yhteiskunnan kehityksen näkökulmasta.

Kaupunginhallituksen hyväksynnän jälkeen toimintatapa viedään kaupungin muiden toimielinten noudatettavaksi. Toimintatapa lisätään perehdytysmateriaaleihin sekä tuotetaan koulutussuunnitelma sekä seuranta osana luottamushenkilötyöskentelyn kulttuuria ja yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistä. Tavoitteena on kokonaisvaltaisen toimintamallin käyttöön ottaminen osana pitkäjänteistä toimintaa ja kehittämistä. Toiminnassa sovelletaan sisäisen sovittelun periaatteita.

Liitteenä olevaan dokumenttiin on koottu toimintatapa epäasiallisen käyttäytymisen ehkäisemiseen ja häirintätapausten käsittelyyn osana yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistä Espoon kaupungissa. Arvostava vuorovaikutus ja luottamushenkilöiden häirintätapausten käsitteleminen luottamustoimielimissä eli ARVOKAS-toimintatapa, on myös osa YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamista ja sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävän kaupungin rakentamista.

Espoon kaupunginhallitus on hyväksynyt 1.11.2021 ohjeen arvostavasta vuorovaikutuksesta ja häirintätapausten käsittelemisestä luottamustoimielimissä (ARVOKAS-ohje).

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- 4374-2016-1 Hyvä hallintotapa -suositus, kaupunginhallitus 7.11.2016, korjattu kokouksessa 622698_2_0
- Arvokas-ohje luonnos

Tiedoksi